

Sammen om klimaet

Ny ramme for det tværkommunale klimasamarbejde

DK2020 er i år blevet til Klimaalliancen, som drives af KKR og regionerne. Klimaalliancen skal hjælpe kommunerne i gang med at omsætte klimaplanerne til handling og målet er, at koordinere de mange kommunale klimaindsatser, udvikle strategiske og tværgående initiativer og klimaudviklingsspor. Klimaalliancen løber frem til den 31. december 2027.

Det fremtidige arbejde med Klimaalliancen blev markeret med en stor konference den 25. september 2023 i Tivoli Hotel og Congres Center, hvor politikere og embedsmænd fra hele landet var samlet til en dag med oplæg og debat om fremtidens klimaudfordringer i både lokalt og nationalt perspektiv.

LIFE ACT som mulig løftestang til dele af Klimaplan 2045

Administrationen ønsker at hæve barren for implementeringen af Klimaplan 2045 og søge kilder til ekstra økonomiske ressourcer. Derfor arbejder administrationen på en politisk indstilling til Byrådet, hvor der skal tages beslutning om, at være medunderskriver på et EU projekt under LIFE ACT.

Projektets formål er at accelerere arbejdet med kommunernes klimaplaner ved at udvikle nye metoder til implementering af

klimaindsatserne samt kapacitetsopbygge de involverede medarbejdere. Projektet ansøger LIFE ACT med et samlet budget over otte år på godt 200 mio. kr. hvoraf de 120 mio. kr. er tilskud fra EU.

Resten er egenfinansiering forventes at indgå med ca. 4 mio. kr. fra partnerne, som er Klimaalliancen, regioner, kommuner, KL m.fl.

Frederikssund Kommune forventes at deltage inden for områderne:

- Interessentinvolvering
- Vandløbssamarbejder og arealforvaltning i ådale og oplande
- Viden og løsninger for fremtidens terrænnære grundvand

De tre projekter vil understøtte ca. 10 indsatser i Klimaplan 2045.

Fint besøg på Klimarådsmøde

Klimarådet fik på novembermødet besøg af Bente Halkier, professor på Københavns Universitet og næstforperson i det nationale klimaråd, som gjorde rådet klogere på de nye typer af samarbejde som den grønne omstilling kræver.

Mange af indsatserne i kommunens klimaplan kræver nye typer af

samarbejde på tværs af lokale og nationale aktører, brug af kollektive organiseringer samt systemisk forandring, hvor vi gør op med sektortænkningen – alle perspektiver kom Bente Halkier omkring i sit oplæg. Udbygningen af vedvarende energi og delebilsordninger var omdrejningspunkt for gode drøftelser i Klimarådet.

Klimaprojekter – Mobilitet

Danmarksmester i trafikundervisning

I Mobilitetsundersøgelsen fra 2022, hvor 7000 borgere deltog, fremgik det, at mange korte ture foretages i bil. Det er derfor en vigtig klimaindsats, at få flere til at tage cyklen og her er det helt afgørende, at børn og unge føler sig sikre i trafikken og at forældrene føler, at de kan sende børne sikkert afsted.

Hvert år holder Rådet for Sikker Trafik en konference om trafikikkerhed, hvor vinderen af Kommunernes Skoletrafiktest bliver kåret. Og i år gik prisen til Frederikssund Kommune, der nu kan kalde sig danmarksmester i at arbejde med trafikundervisning og trafikikkerhed blandt børn og unge. Den flotte placering skyldes ifølge Vej- og Trafikafdelingen et fantastisk samarbejde mellem Vej- og Skoleforvaltningen, de enkelte skolars færdselskontaktlærere og Nordsjællands Politi.

Alle Børn Cykler sætter rekord

Mange skoler i Frederikssund Kommune har gennem flere år deltaget i Cyklistforbundets årlige konkurrence "Alle Børn Cykler", som handler om, at man klassevis skal cykle til skole så mange dage som muligt i en 14 dages periode. I år har antallet af tilmeldte klasser og elever sat rekord med hele 2079 tilmeldte elever. Det placerer Frederikssund Kommune på en flot 10. plads blandt de deltagende kommuner.

Test-en-elcykel

Tre måneder hen over sommeren fik 20 borgere mulighed for at låne en elcykel mod at lade bilen stå i garagen. Der var stor rift om cyklerne, da mange har haft overvejelser om at investere i en elcykel, men ikke var sikre på, at de ville få den brugt tilstrækkeligt. Derfor var lånet for mange en kærtkommen lejlighed til at teste det af. I de tre måneder blev der:

- Cyklet til og fra arbejde 3-5 dage om ugen
- Cyklede over 30 km. dagligt
- Tilbagelagt mellem 300-1800 km. per cyklist
- Erstattet korte bilture i fritiden med cykelture

Tilbage meldingen fra borgerne har været, at de alle er blevet mere motiveret til at cykle, knapt halvdelen har købt en elcykel som direkte konsekvens af, at have lånt elcyklen og den anden halvdel ønsker at købe en elcykel, men skal spare op først. Et par stykker ønsker at begynde at cykle noget mere på en almindelig cykel og vil investere i en cykel, der er bedre, end den de har i forvejen.

"Jeg har cyklet på arbejde ca. 3 gange om ugen og flere længere ture i fritiden måske 500-700 km. i alt. Jeg er blevet mere motiveret til at cykle, fordi jeg ikke fik pulsen så hurtigt op så det trickede min angst, hvilket har hæmmet mig før. Det har været rigtig rart at prøve en elcykel og jeg har besluttet at købe en selv på afbetaling nu her. 1000 tak for muligheden", lben 42 år.

Mobilitetsprojekt på CO-RO og Topsil

Administrationen har i samarbejde med Frederikssund Erhverv rekrutteret to lokale virksomheder, Topsil og CO-RO, til et pilotforsøg omkring ændring af de ansattes transportvaner. Virksomhederne skulle gennemføre en transportvaneundersøgelse, opfordre til samkørsel gennem app'en "Ta Med" fra FDM samt at opfordre til at stille bilen derhjemme og cykle til arbejde i stedet for. For at hjælpe dette på vej fik de stillet 20 elcykler til rådighed.

Transportvaneundersøgelsen gav et godt indblik i de muligheder og barrierer, som virksomhederne har for at fremme en klimavenlig transport hos de ansatte.

Undersøgelsen gav også indblik i de ansattes transportafstand, motivation for samkørsel, cykling og brug af kollektiv transport og delemobilitet.

Elcyklerne har på begge virksomheder været populære og mange var villige til at lade bilen stå i garagen. Til gengæld var det mere op ad bakke med samkørslen. Trods en ihærdig indsats fra HR's side var der ikke den store interesse og kun 41 ansatte downloadede app'en, som førte til 14 ture. Mange ansatte opfatter samkørsel som ufleksibelt, at det er svært at finde nogen på virksomheden, der bor i nærheden, og at de nyder køreturen alene og bruger transporttiden på at lade op.

Ifølge FDM kan de ansattes alder være afgørende for, hvor villig man er til at køre med en kollega, til og fra arbejde. Jo ældre man er, jo mindre lyst til at køre sammen med andre. Dette bekræftes også af samkørselsprojektet på Campus, hvor det er lettere at få de unge til at køre sammen. Endelig er myndretidstrafikken i Frederikssund Kommune ikke den helt store udfordring, som det kan være tilfældet i andre kommuner tættere på Hovedstaden, hvor man oftest sidder i kø frem og tilbage til arbejde, og som for nogen kan føles motiverende til at ændre sin transportvane.

Design af stoppested på Campus

Eleverne på Campus har tidligere ytret ønske om, at der blev gjort noget ved deres busstoppested på J. F. Willumsens Vej, så det blev mere attraktivt at benytte og i højere grad signalerede en slags indgang til deres ungdomsuddannelse.

På den baggrund har et hold 3.g elever fra Digital Design og Udvikling fra HTX været gennem en designproces faciliteret af rådgivningsfirmaet Urban Creators. Eleverne var gennem to workshops, hvor der først blev udarbejdet skitsemodeller i klasselokalet og bagefter bygget 1:1 prototyper ved stoppestedet. Outputet blev både nye siddefaciliteter,

kombinerede armholder/mobilopladere, kunst med Campuslogoets farver og et stort Campus-skilt, der tydeligt signalerer at man er ankommet til Campus. Elevernes arbejdstegninger er nu overdraget til FGU, som i foråret skal omsætte Campuselevernes modeller til stoppestedsinventar.

Projektet er støttet af Movias pulje til kollektiv mobilitet, hvor formålet er at implementere og udvikle lokale mobilitetsløsninger.

Klimaprojekter – Energi

Screeninger for fælles varmforsyning

Der har i efteråret været foretaget indledende screeninger af muligheder for en fælles fossilfri opvarmning i landsbyerne Lyngerup, Dalby, Kyndby, Venslev og Ferslev. Landsbyerne er hovedsageligt opvarmet med gas, som skal udfases, og der er ikke mulighed for traditionel fjernvarme. Screeningerne er støttet af projektmidler fra GATE21 og Region Hovedstaden.

Screeningerne viser, at der er potentiale for en fælles varmeløsning som termonet i Lyngerup, Dalby, Kyndby og Venslev, og der er efterfølgende blevet holdt orienteringsmøde om resultaterne for udvalgte repræsentanter for de fem landsbyer.

Desværre er der på nuværende tidspunkt ikke afklaring fra Folketinget på, hvilken lovgivning der gælder for disse termonet, og det har betydning for, hvilke muligheder man som landsby har for at finansiere og drive den fælles varmforsyning. Derfor er projektet desværre sat på pause indtil denne beslutning foreligger.

Administrationen har skrevet ud til borgerne i de berørte landsbyer og orienteret dem om screeningerne og

den nuværende situation med manglende afklaring på lovgivningen. Nogle borgere kan stå i en situation, hvor de overvejer at investere i en individuel varmepumpe og her kan oplysningen om en mulig fælles varmeløsning have betydning. Borgerne er blevet opfordret til at have fokus på energibesparelser i venteperioden og henvist til Energistyrelsens <https://spareenergi.dk/>

Borgerdrevet varmegruppe i Skibby

Borgerne i Skibby har, modsat landsbyerne, udsigt til at få fjernvarme, idet E.ON. har tilbudt at etablere forsyningens nye varmekoncept byvarme.

I august blev der afholdt et meget velbesøgt borgermøde, hvor der blev dannet en borgervarmegruppe. Varmegruppen har efterfølgende haft møder med Frederikssund Kommune og en rådgiver, som har hjulpet med at gøre varmegruppen klogere på E.ON.'s byvarmekoncept, og klogere på procedurerne for stiftelse af et varmeselskab og etablering af fjernvarme i en by som Skibby.

I november blev den stiftende generalforsamling for det nye borgerejede forsyningsselskab afholdt, og en af selskabets opgaver er nu, at samle flere tilkendegivelser fra borgerne i byen, så der kan indsendes projektforslag til Frederikssund Kommune. Der skal være min 70% tilslutning, for at projektet kan realiseres.

Energifællesskab

Byrådet har på novembermødet godkendt, at Frederikssund Kommune er økonomisk medunderskriver på en LIFE-ansøgning fra Energipartnerskabet på 1,5 mio. Euro.

Energipartnerskabet består af fem af Frederikssund Kommunes største og mest energitunge virksomheder, Frederikssund Erhverv, Frederikssund Kommune, Vestforbrænding og E:ON.

Hvis ansøgningen bliver godkendt i EU skal midlerne bruges til udvikling af et forretningskoncept for et energifællesskab om vedvarende energiløsninger mellem Frederikssund Kommune, erhvervslivet og borgere.

Visionen er, at producere fælles billig klimaneutral lokal strøm og effektiv udnyttelse af overskudsvarme til fjernvarme. Herudover er visionen, at styrke det lokale erhvervsliv og Frederikssund Kommunes position

som en grøn og klimavenlig kommune med grønne arbejdspladser. Tilbage melding på ansøgningen forventes til foråret.

Klimaprojekter – Lokale klimainitiativer

Verdensmålsuge og klimahandling

Bibliotekernes nationale verdensmålsuge i uge 17 blev lanceret for første gang i år. Her blev der afholdt arrangementer i hele kommunen så som repair caféer, byttemarkeder, fællesspisninger, havevandring og klimahandledag i Parkteatret. Til næste år vil Klimateamet fortsætte samarbejdet med biblioteket og vil i højere grad have de unge i fokus. Der er etableret samarbejde med ungdomsuddannelserne på Campus, Frederikssund Bibliotek, Grønne Nabofællesskaber og Klimateamet, som sammen planlægger et arrangement med fokus på klimaundervisning og klimahandling.

Grønne Nabofællesskaber og fællesspisning

Grønne Nabofællesskaber er et koncept, der bygger på lokale fællesskaber rundt om i landet. I Frederikssund Kommune er der etableret mange små fællesskaber – både i kommunens mindre landsbyer og lidt større byer. Alle arbejder for at accelerere den grønne omstilling lokalt. En vigtig del af deres aktiviteter er fællesspisning og her var Klimateamet i november inviteret med i Rejsestalden i Jægerspris til en snak om mulige samarbejdsprojekter fra Klimaplanen. En hyggelig aften, hvor der blev vendt konkrete samarbejdsprojekter inden for både mobilitets- og naturområdet.

Klimaprojekter – adfærd og forbrug

Undersøgelse af borgernes holdning til affaldsordningen

Mere og bedre genanvendelse af vores ressourcer er en vigtig indsats i klimaarbejdet. Administrationen har derfor gennemført en spørgeskemaundersøgelse i september om borgernes holdning til den nuværende ordning for at blive klogere på, hvordan den evt. kan forbedres.

5.570 borgere fik tilsendt spørgeskemaundersøgelsen, hvor der var en svarprocent på 30%. Undersøgelsen viser, at der er stor tilfredshed med kommunens affaldsordninger. Tilfredsheden er størst hos husstande med individuelle affaldsløsninger.

I undersøgelsen svarer 23%, at de er meget utilfredse, utilfredse eller hverken/eller tilfredse med kommunens affaldsordning. Af disse angiver 28%, at de ikke tror på, at affaldssortering bidrager med noget positivt. Administrationen vil derfor overveje, hvilke tiltag der kan iværksættes for at øge kendskabet til blandt andet klimagevinster forbundet med sortering og genanvendelse af affald.

Nye ideer til projekter eller andre henvendelser er velkomne på klima@frederikssund.dk

